

ZAKŁAD ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII

BROSZURA INFORMACYJNA DLA PACJENTA

Imię i nazwisko pacjenta

PESEL _____

INFORMACJA O ZNIECZULENIU DO ZABIEGÓW OPERACYJNYCH, PROCEDUR INWAZYJNYCH I DIAGNOSTYCZNYCH ORAZ UŚMIERZANIA BÓLU POOPERACYJNEGO

Szanowna Pani, Szanowny Panie,

Znieczulenie do planowego zabiegu operacyjnego, które Państwu proponujemy, wymaga Pani/Pana świadomej i pozbawionej przymusu zgody.

Uprzejmie prosimy o zapoznanie się przed konsultacją anestezjologiczną z zawartymi w broszurze informacjami o znieczuleniu oraz metodach uśmierzania bólu pooperacyjnego. Jeśli po przeczytaniu poniższego tekstu pojawią się jakiegokolwiek wątpliwości – odpowiemy na wszelkie pytania. W trakcie rozmowy z lekarzem anestezjologiem uzyskacie Państwo dodatkowe wyjaśnienia w zakresie zaproponowanego znieczulenia. Inne informacje dotyczące np. rodzaju operacji, jej rozległości i czasu trwania przedstawia Państwu lekarze chirurdzy.

Większość zabiegów operacyjnych oraz niektóre zabiegi diagnostyczne nie są możliwe do wykonania bez znieczulenia pacjenta. Znieczulenie pozwala na bezpieczne i względnie komfortowe przeprowadzenie koniecznego zabiegu czy też badania. W chwili obecnej, w związku z rozwojem wiedzy medycznej oraz doskonaleniem sprzętu i leków, wykonanie znieczulenia do zabiegu operacyjnego jest procedurą względnie bezpieczną, jednakże ze względu na poważne zaburzenia mogące wystąpić w trakcie znieczulenia prosimy o zapoznanie się z poniższym tekstem i podpisanie go w obecności lekarza anestezjologa wyrażając zgodę na znieczulenie.

Anestezjologia jest specjalnością lekarską zajmującą się opieką nad pacjentem w trakcie różnych zabiegów diagnostycznych lub leczniczych, które są bolesne i w trakcie których, podawane są silnie działające leki.

Anestezjolog jest to lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii zajmujący się przygotowaniem pacjenta do znieczulenia, znieczuleniem i opieką nad pacjentem bezpośrednio po zakończeniu znieczulenia. Zajmuje się on również intensywną terapią, resuscytacją (reanimacją) oraz leczeniem bólu.

W trakcie konsultacji przed zabiegiem – lekarz anestezjolog:

- bada i ocenia stan zdrowia pacjenta,
- pyta o przebyte choroby, zabiegi operacyjne i przebieg poprzednich znieczuleń,
- pyta o choroby przewlekłe, uczulenia i stosowane aktualnie leki,
- analizuje dokumentację dotyczącą dotychczasowych hospitalizacji i operacji,

Prosimy dostarczenie dokumentów z ostatnich hospitalizacji, przedstawienie aktualnych konsultacji i zaleceń specjalistów, zwłaszcza w przypadku chorób przewlekłych (tj. choroby serca, płuc, nerek, schorzenia neurologiczne).

Na podstawie tych informacji oraz aktualnych badań laboratoryjnych i obrazowych oraz w zależności od rodzaju planowanej operacji czy badania, lekarz anestezjolog kwalifikuje pacjenta do znieczulenia i decyduje o jego rodzaju. Dla każdego pacjenta wybierane jest takie znieczulenie, które najmniej obciąża organizm i jednocześnie pozwala na wykonanie danego zabiegu. Nad bezpiecznym przeprowadzeniem znieczulenia i pacjentem czuwa Zespół Anestezjologiczny – lekarz i pielęgniarka anestezjologiczna – monitorując parametry życiowe. W zależności od potrzeb monitorowana będzie praca układów: krążenia, oddechowego, wydalniczego czy też nerwowego. Przed wykonaniem znieczulenia konieczne jest zapewnienie podaży dożylnych leków – założenie wenfalonu.

RODZAJE ZNIECZULENIA

ZNIECZULENIE OGÓLNE

Znieczulenie ogólne złożone

Większość zabiegów w naszym ośrodku przeprowadzana jest w znieczulenie ogólnym (zwanym potocznie narkozą). Podawane dożylnie i/lub wziewnie leki wywołują stan, w którym zniesiona jest świadomość, pamięć, uśmierzony ból oraz rozluźnione mięśnie. Podczas tego znieczulenia pacjent nie oddycha sam, a czynność tą przejmuje aparat do znieczulenia (urządzenie umożliwiające wymianę mieszaniny oddechowej w płucach). Zwykle wiąże się z koniecznością intubacji. Znieczulenie ogólne umożliwia przeprowadzenie zabiegów operacyjnych w każdej okolicy ciała. Odbywa się ono w warunkach bloku operacyjnego. Na czas operacji konieczne jest wprowadzenie kaniuli typu wenflon do żyły.

Intubacja:

Intubacja dotchawicza polega na umieszczeniu rurki intubacyjnej, która przechodzi przez jamę ustną do tchawicy, zapewniając dopływ powietrza do płuc. Alternatywą intubacji w wielu rodzajach zabiegów może być użycie maski krtaniowej.

Intubacja zapewnia:

- zabezpieczenie drożności dróg oddechowych, a tym samym możliwość dostarczania pacjentowi mieszaniny gazów usypiających i tlenu podczas znieczulenia ogólnego w czasie operacji,
- prowadzenie oddechu zastępczego przy pomocy aparatu do znieczulenia,
- ochronę przed aspiracją treści pokarmowej,
- drogę usuwania wydzielin z dróg oddechowych.

Główne powikłania intubacji:

- uszkodzenie uzębienia, włącznie z wyłamaniem zęba/zębów (ryzyko wzrasta znacznie w przypadku wad zgryzu, nieuporządkowanego stanu uzębienia),
- uszkodzenie, zranienie warg, podniebienia miękkiego, języka, jęczyczka, nagłośni,
- bradykardia związana z podrażnieniem nerwu błędnego,
- w przypadku intubacji przez nos – krwawienie, oderwanie małżowiny nosowej,
- ból gardła,
- obrzęk krtani spowodowany przebywaniem w niej rurki intubacyjnej
- niezamierzona intubacja przełyku / zachłyśnięcie treścią żołądkową,
- niezamierzona intubacja oskrzela, zwykle prawego i w konsekwencji upośledzenie wentylacji.

Krótkotrwałe znieczulenie ogólne dożylnie

Polega na podaniu dożylnym leków, które wywołują zniesienie świadomości, niepamięć oraz uśmierzają ból. W czasie takiego znieczulenia pacjent oddycha samodzielnie. Przez założoną maseczkę tlenową lub kaniulę nosową podawany jest tlen. Znieczulenie to umożliwia wykonanie procedur diagnostycznych lub chirurgicznych trwających kilka do kilkunastu minut tj.: kolonoskopia, procedury inwazyjne i badania diagnostyczne u dzieci.

Sedacja

To wywołanie u pacjenta stanu głębokiego uspokojenia czasem połączonego z płytkim snem i niepamięcią. W czasie sedacji pacjent nie odczuwa strachu, jego ruchy mogą być spowolnione. Sedacja wykonywana jest do przeprowadzenia krótkotrwałych, nieprzyjemnych zabiegów, które nie są związane ze zbyt dużym nasileniem bólu. Czasem sedacja jest dodatkowym składnikiem towarzyszącym zasadniczemu znieczuleniu, np. podpajeczynówkowemu lub prowadzona jest przed znieczuleniem ogólnym.

Monitorowana opieka anestezjologiczna

Jest to forma nadzoru anestezjologa nad chorym w czasie krótkich i najczęściej bezbolesnych zabiegów diagnostycznych i leczniczych, zapewniająca bezpieczeństwo chorego podczas ich przeprowadzania. Odbywa się ona w warunkach bloku operacyjnego lub w miejscach poza salą operacyjną. Polega na czuwaniu nad stanem pacjenta przez lekarza anestezjologa w czasie przeprowadzania mało inwazyjnych procedur zabiegowych.

ZNIECZULENIE REGIONALNE

OBWODOWE

Znieczulenie nasiękowe (miejscowe)

Jest to podanie leku blokującego odczuwanie bólu w okolicy operowanej. Stosowane zwykle przy niewielkich zabiegach operacyjnych w zakresie skóry i tkanki podskórnej (np. do założenia wkłucia centralnego u przytomnego pacjenta).

Znieczulenie – blokada splotu

Podlega na podaniu określonej objętości leków miejscowo znieczulających lub ich mieszanin w sąsiedztwo nerwów wyłączając czucie w określonej okolicy. Miejsce nakłucia jest odpowiednio zdezynfekowane, nakłucie wykonywane jest sprzętem jednorazowym przy użyciu stymulatora nerwów lub aparatu USG. Podanie środka znieczulającego powoduje czasowe zniesienie czucia bólu, prawidłowego odczuwania temperatury czy możliwości poruszania kończyną górną lub dolną. Znieczulenie może utrzymywać się nawet kilka godzin po zakończeniu operacji. Znieczulenie to umożliwia przeprowadzenie zabiegów operacyjnych w zakresie kończyn lub pooperacyjne leczenie bólu.

CENTRALNE

Polega na podaży leków miejscowo znieczulających lub ich mieszanin w okolicę struktur nerwowych wychodzących bezpośrednio z rdzenia kręgowego. Znieczulenie to powoduje czasowe zniesienie czucia bólu, prawidłowego odczuwania temperatury czy możliwości poruszania kończynami dolnymi. Zwykle jest stosowane w zabiegach dotyczących dolnej części brzucha lub kończyn dolnych. Specjalną odmianą blokady centralnej jest znieczulenie z wprowadzeniem cewnika w miejscu wykonanego wkłucia w celu umożliwienia uzupełnienia dawek leków znieczulających miejscowo lub prowadzenia wlewu ciągłego. Zwykle jest stosowane do leczenia bólu po rozległych zabiegach operacyjnych. Znieczulenie wykonuje się po odpowiednim zdezynfekowaniu miejsca wkłucia, sprzętem jednorazowego użytku.

Znieczulenie podpajęczynówkowe

Pacjent, u którego wykonywane jest znieczulenie może przyjąć pozycję siedzącą pochyloną do przodu tzw. „koci grzbiet” lub leżącą na boku. Lek podaje się za pomocą igły umieszczonej w ściśle określonym miejscu w dole pleców. Znieczulenie umożliwia przeprowadzenie zabiegów operacyjnych w obszarze jamy brzusznej, miednicy i kończyn dolnych.

Znieczulenie zewnątrzoponowe

Najczęściej znieczulenie to wykonywane jest w odcinku lędźwiowym lub piersiowym kręgosłupa. Czasem umieszczany jest w wyżej wymienionej przestrzeni cienki cewnik, przez który w czasie zabiegu lub po jego zakończeniu będą podawane leki działające przeciwbólowo, umożliwiające wczesną rehabilitację ruchową i oddechową. Cewnik przestrzeni zewnątrzoponowej pozwala na lepszą kontrolę natężenia bólu pooperacyjnego.

Łączone znieczulenie podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe (CSE)

Znieczulenie dedykowane jest chorym, u których planowane jest znieczulenie podpajęczynówkowe oraz zewnątrzoponowe zwykle z założeniem cewnika. Dzięki założonemu cewnikowi zewnątrzoponowemu istnieje możliwość dodawania kolejnej dawki leku znieczulającego miejscowo np. w przypadku długotrwałych zabiegów oraz leczenie bólu pooperacyjnego.

Znieczulenie zbilansowane

Jest to połączenie dwóch technik znieczulenia: ogólnego z regionalnym mające na celu ograniczenie użycia leków anestezjologicznych, przy zwiększeniu efektywności i rozciągnięcia efektu usmierzającego ból w okresie pooperacyjnym.

RYZIKO ZWIĄZANE ZE ZNIECZULENIEM

Obecnie znieczulenie jest względnie bezpieczne dla pacjenta, jednak pomimo stosowania najnowocześniejszych leków i metod znieczulenia, każde podanie leku oraz ingerencja w organizm człowieka niesie ze sobą większe bądź mniejsze ryzyko wystąpienia niekorzystnych zdarzeń, które nie są możliwe do przewidzenia. Działanie niekorzystne związane ze znieczuleniem zwykle nie jest trwałe, mogą jednakże wystąpić zdarzenia powodujące problemy zdrowotne trwające przez dłuższy czas lub wręcz nieodwracalne.

Ryzyko wystąpienia zdarzeń niekorzystnych zależy od: ogólnego stanu zdrowia pacjenta – jego stanu fizycznego, współistnienia innych chorób, współistnienia otyłości, palenia tytoniu, nadużywania alkoholu czy innych substancji oraz złożoności zabiegu operacyjnego, jego czasu trwania oraz tego, czy zabieg jest planowy, czy też konieczne było jego wykonanie natychmiastowo.

Najczęściej występujące zdarzenia niekorzystne:

- nudności lub wymioty (5,5%),
- ból głowy (3,5%),
- bolesność, zaczerwienienie lub zasinienie miejsca wprowadzenia kaniuli do żyły,
- ból gardła oraz uczucie suchości w jamie ustnej (1,4%),
- niewyraźne bądź podwójne widzenie oraz zawroty głowy,

- problem z oddaniem moczu.

Rzadkie powikłania:

- bóle mięśniowe,
- uczucie osłabienia,
- niegroźne odczyny alergiczne pod postacią wysypki lub zaczerwienienia,
- przejściowe zaburzenia funkcji nerwów.

Bardzo rzadkie powikłania:

- powrót świadomości w trakcie znieczulenia ogólnego (0,1 – 0,5 % wszystkich znieczuleń ogólnych),
- uszkodzenia zębów lub protez bądź wczepów dentystycznych (0,1%),
- uszkodzenie strun głosowych i narządu mowy mogące wywołać chrypkę lub bezgłos,
- poważne odczyny alergiczne włącznie z napadami astmy,
- zaburzenia krążenia krwi w kończynach dolnych (0,6%),
- napady drgawkowe,
- trwałe uszkodzenie nerwów związane z wykonanymi iniekcjami spowodowane ułożeniem wymaganym do przeprowadzenia zabiegu operacyjnego (0,001%)
- ogólne pogorszenie stanu zdrowia.

Bardzo rzadkie powikłania mogące zakończyć się śmiercią:

- ciężkie odczyny alergiczne lub wstrząs anafilaktyczny,
- niemożność wprowadzenia rurki do tchawicy umożliwiającej oddychanie z koniecznością ratunkowej tracheostomii,
- wystąpienie bardzo wysokiej temperatury ciała,
- wystąpienie zawału serca,
- przedostanie się zawartości żołądka do płuc,
- wystąpienie udaru mózgu,
- wystąpienia zakrzepów krwi w płucach,
- uszkodzenie mózgu.

Zdarzenia niekorzystne związane ze znieczuleniem regionalnym :

- uszkodzenie nerwów, zaburzenia czucia lub porażenie na skutek infekcji, krwawienia lub innych powodów,
- uszkodzenie struktur znajdujących w pobliżu miejsca wykonywania znieczulenia,
- popunkcyjny ból głowy – zwykle przejściowy, mogące jednak być bardzo silnym bólem trwającym kilka dni,
- ból w miejscu wprowadzenia igły, zwykle związany z niewielkim uszkodzeniem tkanek w miejscu wkłucia igły,
- problem z oddawaniem moczu, czasami wymagający założenia cewnika do pęcherza moczowego,
- nudności, wymioty,
- zakażenia lub krwiak przestrzeni podpajęczynówkowej/zewnątrzoponowej wymagający leczenia operacyjnego,
- obniżenie ciśnienia tętniczego wymagające podania leków,
- zaburzenia rytmu serca,
- reakcja toksyczna po podaniu środka znieczulającego,
- niezamierzone podanie środka znieczulającego do naczynia.

Zwiększone ryzyko powikłań w związku ze zmianą pozycji w trakcie znieczulenia ogólnego dotyczy: zaburzeń sercowo-naczyniowych, zaburzeń neurologicznych wynikających z niedokrwienia OUN lub obwodowego porażenia nerwów, zaburzeń układu oddechowego, powikłań zakrzepowo-zatorowych.

Dodatkowe działania jakie mogą okazać się konieczne podczas zabiegu:

- transfuzja krwi
- konwersja znieczulenia tj. zmiana techniki znieczulenia, wymuszona stanem zdrowia chorego lub zmianą techniki operacyjnej,
- inwazyjna procedura anestezyjologiczna jak np. założenie wkłucia centralnego do dużego naczynia żylnego, kaniuli do tętnicy
- hospitalizacja w Oddziale Intensywnej Terapii (zwłaszcza u pacjentów wymagających wsparcia układu sercowo-naczyniowego lub przedłużonej wentylacji mechanicznej).

OŚWIADCZENIE PACJENTA, JEGO PRZEDSTAWICIELA USTAWOWEGO LUB OPIEKUNA PRAWNEGO

W pełni zrozumiałam/em informacje zawarte w Broszurze Informacyjnej oraz przekazane mi podczas rozmowy z lekarzem. Spełniają one moje wymagania co do posiadania wiedzy na temat proponowanego znieczulenia. Zapewniono mi nieograniczoną możliwość zadawania pytań, na które otrzymałam/em odpowiedzi i wyjaśnienia w sposób satysfakcjonujący. Jestem świadoma/y ryzyka wynikającego z przeprowadzenia czynności medycznych, do których zostałam/em zakwalifikowany przez lekarza anestezjologa. Oświadczam, że informacje przedstawione lekarzowi anestezjologowi w trakcie konsultacji są zgodne z prawdą.

Wyrażam zgodę na wykonanie znieczulenia, którego rodzaj zostanie ustalony w mojej obecności. Zostałam/em poinformowana/y o przeciwwskazaniach do przeprowadzenia danego typu znieczulenia, sposobie przeprowadzenia czynności, wszelkich dających się przewidzieć następstwach i powikłaniach oraz długoterminowych skutkach wykonanej czynności.

Poinformowano mnie, że zatajenie lub przekazanie nieprawdziwych informacji na temat mojego stanu zdrowia, przyjmowanych leków, przebytych urazów jest traktowane jako przyczynienie się do powstania szkody w procesie leczenia.

Oświadczam, że powstrzymam się na co najmniej 6 godzin przed przystąpieniem do znieczulenia od spożywania posiłków, napojów, słodyczy i gumy do żucia. Poinformowano mnie, że nieprzestrzeganie w/w wymogu może skutkować niekorzystnymi, w części przypadków nieodwracalnymi bądź nawet śmiertelnymi zaburzeniami funkcji narządowych.

Poinformowano mnie, iż do następnego dnia po znieczuleniu nie wolno prowadzić pojazdów mechanicznych oraz podejmować ważnych decyzji życiowych. W przypadku opuszczania Instytutu w dniu wykonania znieczulenia należy sobie zapewnić opiekę drugiej osoby (najlepiej do dnia następnego) oraz transport do miejsca pobytu.

ŚWIADOMA ZGODA NA ZNIECZULENIE

(znieczulenie ogólne, znieczulenie regionalne, analgosedacja)

Świadomie bez zastrzeżeń wyrażam zgodę na proponowane znieczulenie do planowanego zabiegu operacyjnego. Zgadzam się również na ewentualne jego zmiany lub rozszerzenia, które okażą się niezbędne w trakcie przeprowadzenia zabiegu, w razie wystąpienia niebezpieczeństwa utraty życia, ciężkiego uszczerbku ciała lub rozstroju zdrowia. Akceptuję całe postępowanie stosowane w procesie leczenia związane z proponowanym znieczuleniem. Oświadczam, że podczas wywiadu lekarskiego i badania nie zataiłam/em istotnych informacji dotyczących stanu zdrowia, badań oraz przebytych chorób.

.....
data, godzina

.....
podpis lekarza

.....
podpis pacjenta/opiekuna prawnego

Imię i nazwisko Data

Prosimy Państwa o zapoznanie się z treścią kwestionariusza i zaznaczenie występujących problemów zdrowotnych (Proszę o podkreślenie schorzenia i postawienie X w odpowiedniej kratce).

Nadciśnienie tętnicze	TAK ☐	NIE ☐
Choroba niedokrwienności serca, zawał,	TAK ☐	NIE ☐
Zaburzenia rytmu, rozrusznik	TAK ☐	NIE ☐
Astma, POChP, gruźlica, rozedma, pylica, sarkoidoza	TAK ☐	NIE ☐
Zapalenie żołądka, choroba wrzodowa, refluks	TAK ☐	NIE ☐
Marskość wątroby, przebyta żółtaczką - WZW	TAK ☐	NIE ☐
Torbiele nerek, kamienie nerkowe, przerost prostaty	TAK ☐	NIE ☐
Cukrzyca	TAK ☐	NIE ☐
Nadczynność tarczycy, niedoczynność tarczycy, wole obojętne	TAK ☐	NIE ☐
Jaskra	TAK ☐	NIE ☐
Przebyty udar, niedowład, zaburzenia czucia, padaczka, miastenia, migrena	TAK ☐	NIE ☐
Zaburzenia stanu psychicznego /Zmiany nastroju, depresja, nerwica, inne.....	TAK ☐	NIE ☐
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, zmiany zwyrodnieniowe stawów	TAK ☐	NIE ☐
Skłonność do krwawień, zakrzepica, żylaki, zatorowość	TAK ☐	NIE ☐
Inne schorzenia nie wymienione powyżej. Jakież?		
Uczulenia /Jakie?.....		
Obecnie przyjmowane leki?.....		
Przebyte operacje i daty?.....		
Czy ma Pan(i) ruszające się zęby, protezy zębowe, aparat ortodontyczny, aparat słuchowy, szkła kontaktowe?.....	TAK ☐	NIE ☐
Użytki: papierosy, alkohol, środki uspokajające, narkotyki?.....	TAK ☐	NIE ☐
Proszę podać swój wzrosti wagę:.....		